

Veiligheidsstrategie “Bergen moet veiliger”

Aanleiding

Bergen op Zoom is een mooie, middelgrote gemeente en is schitterend gelegen tussen water, bossen en landerijen. Er zijn goede vervoersverbindingen, voorzieningen, diverse onderwijsinstellingen en een uiteenlopend sport- en recreatie-aanbod. Cultuur staat hoog in het vaandel. Een onderscheidende historische binnenstad en een bourgondische leefstijl dat in de gehele gemeente is terug te zien aan de vele horecagelegenheden en evenementen. Bergen op Zoom heeft dan ook niet voor niets regionale aantrekkingskracht!

Zoals vaker heeft deze schitterende kant ook een keerzijde. Onder andere door haar geografische ligging, de regiofunctie binnen het sociaal domein en de sociaaleconomische status van sommige wijken binnen de gemeente, hebben we op het gebied van veiligheid te maken met grootstedelijke problematiek. Op de ranglijst van de zgn. *Onderwereld-kaart* neemt Bergen op Zoom in 2022 helaas een 14^e plaats in. Met name het percentage inwoners die verdacht zijn van ondermijnende delicten (#4) en hangrisico jongeren (#9) scoort ten opzichte van andere gemeenten erg hoog. Uit een ander landelijk onderzoek blijkt dat in onze gemeente aanzienlijk meer jongeren de kans hebben om af te glijden naar het criminele circuit.

Er is veel inzet gepleegd om drugsoverlast en ondermijning tegen te gaan. Denk aan succesvolle aanpakken als *Courage* (focus: drugstoerisme en -criminaliteit), *Joris* (focus: repressie) en *Radix* (focus: preventie en wijkaanpak). Bij (mogelijke) verstoringen van de openbare orde wordt samen met partners adequaat opgetreden, zoals bij het voorkomen van excessen tijdens Corona (daar waar andere gemeenten te kampen hadden met “vuurwerk rellen”) of bij de inzet na schietincidenten om met een wijkaanpak de onveiligheidsgevoelens van buurtbewoners zo veel mogelijk weg te nemen. Voorts zijn er meerdere, grootschalige integrale controles uitgevoerd en hebben we een lokaal informatieplein waar samen wordt gewerkt aan ondermijnende casuïstiek. Daarnaast zijn we met het gemeentebrede project “*Doen wat nodig is*” medio 2021 gestart met het geven van een impuls aan een data gedreven werkwijze en kunnen we gebruik maken van wijkscans.

Echter, de afgelopen decennia is de rol van de gemeente in en de omvang van het veiligheidsdomein enorm veranderd. Parallel daaraan is er nieuwe wet- en regelgeving ontstaan met specifieke bevoegdheden voor de gemeente (veelal de burgemeester).

De omvang van de ambtelijke organisatie is niet meegegroeid met deze ontwikkelingen c.q. de beschikbare capaciteit is gelijk gebleven. Dat is te zien aan het juridisch instrumentarium dat sterk verouderd is of soms ontbreekt. Voorts ontbreekt het aan voldoende regie op overlast casuïstiek en zijn we te weinig aanwezig in onze wijken (zgn. wijkgerichte aanpak). Mede daardoor is onze veiligheidsinzet vaak reactief in plaats van proactief en neigt het naar symptoombestrijding. Overlastmeldingen hebben vaak een lange afhandeltermijn, wat niet bijdraagt aan het vertrouwen van onze inwoners en ondernemers in de gemeente.

Navraag¹ bij min of meer vergelijkbare gemeenten als Bergen op Zoom laat zien dat de beschikbare formatie voor veiligheid en handhaving daadwerkelijk achterblijft en dat verklaart ook de enorme werkdruk die wordt ervaren door vergunningverleners, boa’s en adviseurs binnen de gemeentelijke veiligheidsorganisatie.

¹ zie bijlage 2

De gemeenteraad en het college van B&W hebben onderkend dat het nu noodzakelijk is om te investeren in het veiligheidsdomein. Bij de behandeling van de begroting 2023 is daarom de motie *“Bergen moet veiliger”* aangenomen waardoor:

1. Het college in het eerste kwartaal van 2023 met een integraal plan van aanpak komt met meer zichtbare maatregelen om de veiligheid van de inwoners te vergroten;
2. Het college zo spoedig mogelijk uitvoering geeft aan het gestelde in het bestuursakkoord, dat er uitbreiding komt van het aantal handhavers/boa's en op hun inzet, ook na 22.00 uur;
3. Het voorkomen van ondermijning prominent wordt geagendeerd binnen de organisatie en op korte termijn o.a. de mogelijkheden voor de Bibob-toets verruimd worden;
4. De gemeenteraad een voorstel wordt gedaan om tot financiering voor programma 2 Veiligheid te komen (Septembercirculaire, verwijzende naar beslispunt 5 uit die circulaire).

In deze Veiligheidsstrategie wordt uitvoering gegeven aan deze motie, waarbij we ook de signalen en wensen die de gemeenteraad tijdens de diverse Veiligheid- en Dialoogavonden en in artikel 34 vragen onder de aandacht heeft gebracht, betrekken. Tevens zijn de financiële consequenties opgenomen, welke vervolgens in het Beleidskader 2024 worden opgenomen.

Onze visie en missie

In het Integraal Veiligheidsplan 23-26 is de volgende visie opgenomen:

We investeren in de veiligheid van onze inwoners, zodat inwoners zich veilig voelen in de eigen leefomgeving. Soms nemen we hierin de leiding en soms ondersteunen we. In onze aanpak staat preventie voorop, waarbij we doorpakken daar waar het nodig is.

Samen met inwoners en andere partners streven we naar een veilige en prettige omgeving om te wonen, werken en recreëren. Een samenleving waarin inwoners weerbaar zijn, zich beschermd weten en zich veilig voelen, waarin overlast en criminaliteit zo veel als mogelijk voorkomen worden, waarin aanwezige overlast en criminaliteit stevig aangepakt worden.

Hieraan verbinden wij onze veiligheidsmissie:

Door op een juiste wijze vergunningen te verlenen, concrete veiligheidsaanpakken uit te voeren, toezicht te houden en zo nodig te handhaven, dragen wij zorg voor een goede maar vooral veilige leefomgeving en vergroten wij het vertrouwen in onze gemeente.

Het veiligheidsdomein

Om bij te dragen aan een veilige gemeente, is de lokale aanpak grofweg te clusteren in een aantal aandachtsgebieden: Veilig wonen, Veilig ondernemen & uitgaan, Jeugd en Veiligheid, Zorg en Veiligheid, Ondermijning, Crisisbeheersing/-bestrijding, Vergunningverlening en Handhaving.

Wat vervolgens de accenten binnen een aandachtsgebied zijn, is vastgelegd in het districtelijke Integraal Veiligheidsplan 2023-2026, welke weer wordt geconcretiseerd naar een Lokale Veiligheidsagenda, waaraan ook de inzet van onze boa's wordt gekoppeld².

² Het IVP 2023-2026 is separaat ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. De Lokale Veiligheidsagenda wordt door het college vastgesteld en wordt ter instemming aan de raad aangeboden.

Uitgangspunten

De rode lijn in onze veiligheidsstrategie (en dus ook in de Lokale Veiligheidsagenda) is dat een aanpak:

1. **concreet en zichtbaar is** (in de haarvaten van onze wijken);
2. **integraal wordt uitgevoerd** (regie vanuit de afdeling VHT, maar met andere organisaties, inwoners en ondernemers);
3. **wijkgericht is** (doordat aan sommige functionarissen een wijk of kern wordt toebedeeld) en;
4. **de PDC²A-cyclus doorloopt** (Plan, Doen, Controleer, Communiceer, Aanpassen).

Onze veiligheidsorganisatie en onze inzet kenmerken zich daarnaast door het leggen van **verbindingen** met andere domeinen. Denk aan het sociaal domein door bv in te zetten op structuur en houvast creëren voor jongeren, kwetsbare inwoners en personen met onbegrepen gedrag. Of participeren in het fysieke, ruimtelijke domein bij de inrichting van woonwijken of het ontwikkelen van horeca- en evenementenbeleid. Ook versterken we de samenwerking met de buurtpreventieteams en met onze belangrijke partners als WijZijn, Stadlander, politie en GGZ.

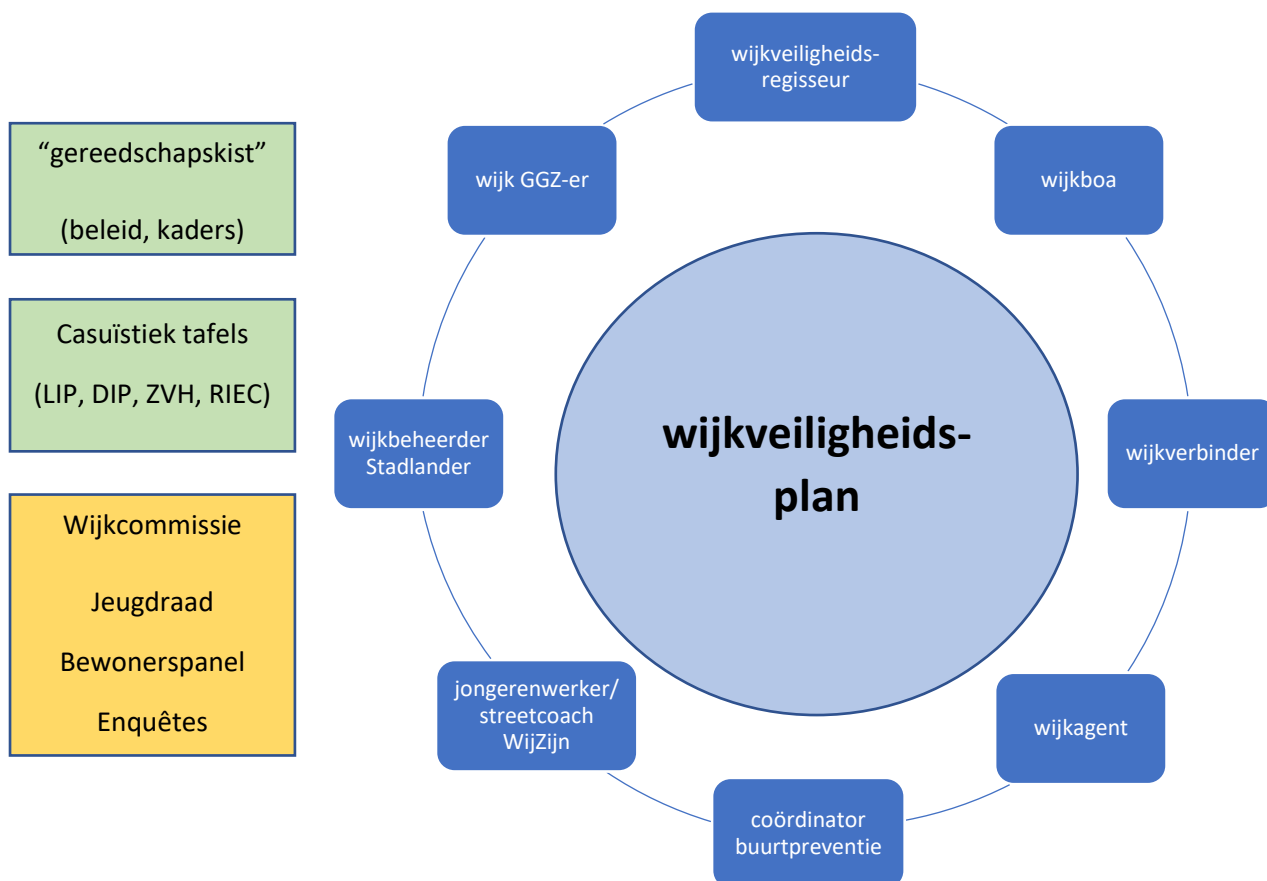
Voorts is de ambitie om nog meer **data gedreven** inzet te plegen. Enerzijds door het vergunningen- en handhavingproces te digitaliseren, anderzijds door boa's in te zetten op basis van registraties (in bijvoorbeeld ons zaakstelsel *Signalen*) en dus op basis van de behoefte en daar waar het nodig is. Daarnaast zetten we in op actuele kaders, instrumentarium en aanpakken waar we niet schromen om de grenzen van wat wettelijk mogelijk is, op te zoeken. Op deze wijze maken we een **gereedheidskist** waarmee we voortvarend en daadkrachtig aan de slag kunnen in onze wijken. Tot slot trekken we duidelijke grenzen en treden zo nodig **handhavend** op.

Daarbij is het ook van belang dat er een goed **vergunningenproces** is (inclusief Bibob-toetsen) waardoor enerzijds de aanvrager wordt ondersteund in het doen van zijn/haar aanvraag, maar die zeker ook leidt tot een vergunning welke bijdraagt aan de veiligheid, met aandacht voor de afhandeltermijnen waarbinnen met name politie en brandweer ruimte hebben om hun adviserende rol te vervullen.

Onze werkwijze, nog meer wijkgericht

Binnen de directie Sociaal & Veilig is onze veiligheidsorganisatie belegd binnen de afdeling Veiligheid, Handhaving en Toezicht. De functies die hier zijn ondergebracht zijn die van: vergunningverlener, boa, ondersteuner (buurtpreventie), jurist, adviseur en veiligheidsmarinier. Zij voeren onze veiligheidsaanpak uit en ondersteunen de burgemeester bij (mogelijke) ordeverstoringen, incidenten en maatschappelijke onrust.

Overeenkomstig de uitgangspunten die eerder in deze Veiligheidsstrategie zijn benoemd, wordt hun focus nog meer gelegd op de wijkgerichte, data gedreven aanpak. Daarom gaan we werken met wijkveiligheidsregisseurs: enkele adviseurs die tevens verantwoordelijk zijn voor het opstellen en (laten) uitvoeren van een wijkveiligheidsplan. In dit plan zijn 3 top prioriteiten benoemd die dus voortvarend en integraal worden aangepakt.

Onze veiligheidsaanpak

Onze lokale veiligheidsaanpak is afgeleid van het districtelijk IVP en resulteert -op hoofdlijnen- in de onderstaande inzet.

VEILIG WONEN	a. Inzetten van de Bergse Veiligheidsmarinier. b. Opstellen en uitvoeren van wijkveiligheidsplannen c. Opstellen en uitvoeren samenwerkingsalliantie Buurtpreventieteams 2.0 d. Opstellen en uitvoeren Aanpak Woonoverlast e. Deelnemen aan aanpak Woonfraude
VEILIG ONDERNEMEN & UITGAAN	a. Gebruik maken en zo nodig uitbreiden van (mobiel) cameratoezicht b. Ontwikkelen van een Keurmerk Veilig Uitgaan c. Inzetten van de Bergse Veiligheidsmarinier, specifiek voor het centrum en horeca-gebied
JEUGD EN VEILIGHEID	a. Ontwikkelen groepsaanpak overlastgevende en criminele jongeren. b. Opstellen van en regie op Top X aanpak overlastgevende families c. Opstarten samenwerking/project Veilige School d. Inzetten aanbod Bureau HALT

ZORG EN VEILIGHEID	a. Deelnemen aan persoonsgerichte aanpak in het Zorg- en Veiligheidshuis b. Afhandelen BIJ-meldingen + nazorg ex-gedetineerden c. Inzetten Wijk GGZ-er
ONDERMIJNING	a. Opstellen en uitvoeren actieplan Radix 23 b. Deelnemen aan het Lokaal informatieplein en het Districtelijk Informatieplein c. (breder) Toetsen ogv de Wet Bibob d. Voldoen aan de “Brabantse norm Weerbaarheid” e. Uitvoeren Damocles beleid f. Opstellen en uitvoeren Aanpak Mensenhandel g. Opstellen en uitvoeren Aanpak drugsoverlast h. Opstellen en uitvoeren Aanpak ondermijning haven i. Organiseren preventietrainingen tegen Cybercrime
CRISISBEHEERSING/-BESTRIJDING	a. Opstellen en uitvoeren opleiding-, training- en oefenplan b. Actualiseren van draaiboeken c. Voorbereiden jaarwisseling d. Uitvoering geven aan taken ihkv conventionele explosieven e. Participeren in ontwikkelingen mbt veiligheid op het spoor, kernenergie en Brzo-bedrijven
VERGUNNING VERLENING	a. Verlenen van vergunningen op grond van de APV en bijzondere wetten b. Verder implementeren/verlenen van exploitatievergunningen (zgn. overlastvergunning) c. Opstellen van evenementenkalender d. Optimaliseren en digitaliseren van vergunning aanvraagproces
HANDHAVING	a. Inzetten van boa's (zoals de wijk- en jeugdboa) b. Samenwerking versterken (bv onderwijs en defensie) c. Verkennen mogelijkheden inzet van drones d. Houden en uitwerken van audit mbt gebruik (politie)gegevens e. Onderzoeken van mogelijkheden toepassen van de bestuurlijke boete
MAATSCHAPPELIJKE ONRUST EN INCIDENTEN	a. Adviseren van de (loco)burgemeester b. Regie op integrale afstemming en inzet c. Plegen van interventies

Ieder jaar wordt door het college van B&W een Lokale Veiligheidsagenda opgesteld waarin het bovenstaande nader wordt uitgewerkt (*SMART*).

Deze agenda, de voortgangsrapportage en de evaluatie worden gedeeld met de gemeenteraad en desgewenst besproken tijdens een Veiligheidsavond (beeldvormende commissie).

Onze veiligheidsorganisatie

Capaciteit bepalen

Om te bepalen of de huidige formatie hiervoor voldoende is, is de vergelijking gemaakt met gemeenten met min of meer hetzelfde veiligheidsbeeld en is gebruik gemaakt van de tool “*OOV op orde*” van het Centrum van Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), dat door het Ministerie van Justitie & Veiligheid wordt gefinancierd. Deze tool leidt tot een rapportage³ met daarin een advies over de inrichting van de veiligheidsorganisatie.

Het CCV zet in het advies een aantal zwaarte- en aandachtspunten binnen het veiligheidsdomein centraal:

- Regievoering op de integrale aanpak van veiligheidsvraagstukken, inclusief samenwerking met andere taakvelden/beleidsdomeinen en externe partners (publiek en privaat).
- Bestuurlijke advisering over strategische keuzes en over concrete veiligheidsinterventies/-maatregelen.
- Coördineren en (mede) uitvoeren van veiligheidsmaatregelen en –projecten.
- Beleidsvoering integrale veiligheid, inclusief doorvertaling in uitvoeringsprogramma's en planning & control van beleid en uitvoering.
- Politiek-bestuurlijke verantwoording.
- Het taakveld omvat strategische, tactische en operationele taken rond diverse veiligheidsthema's. Met vaak een forse dosis bestuurlijke advisering én samenwerking met interne en externe partners (zowel publiek als privaat). Dit vereist stevige, allround beleidsadviseurs die op alle niveaus uit de voeten kunnen, flexibel inzetbaar zijn en over conceptuele en beleidsmatige vaardigheden beschikken.
- Organiseer voldoende bestuurlijk-juridische expertise. Veel dossiers binnen het taakveld hebben een bestuurlijk-juridische component.

De rapportage geeft voor onze gemeente het volgende advies:

6 à 9 breed inzetbare veiligheidsadviseurs, waaronder 3 à 4 senioradviseurs en/of strategisch adviseurs (waarvan 1 met een coördinatie- of teamleidersrol). Met stevige borging van focuspunt(en) 'Veilig uitgaan/toerisme/evenementen' en 'Ondermijning en/of Fysieke veiligheid' en 'Zorg en Veiligheid/Complexe casuïstiek'. Plus: een Coördinator Boa's (1,0), Informatiemanager (1,0) en Juridisch adviseur (1,0).

Of te wel: een Veiligheidsteam van 8 à 11 Fte

NB: dit is exclusief de coördinator boa's, want die maakt in onze organisatie deel uit van het team Handhaving. Tevens zijn de APV-vergunningverleners en administratieve ondersteuning niet in deze berekening opgenomen.

De uitkomsten van de vergelijking met andere gemeenten en die van de rapportage laten een nagenoeg gelijk beeld zien voor wat betreft de benodigde capaciteit.

³ zie bijlage 3

Huidige capaciteit

Het team Veiligheid bestaat nu uit 6,5 Fte:

- 1 Fte strategisch adviseur + coördinatie
- 1 Fte Bergse Veiligheidsmarinier
- 0,5 Fte Adviseur Zorg & Veiligheid
- 2 Fte AOV (zwaartepunt op ondermijning en Radix)
- 1 Fte Adviseur fysieke veiligheid
- 1 Fte Adviseur APV en bijzondere wetten

Aangezien de tool van het CCV zich niet richt op de capaciteit voor vergunningverleners en administratieve ondersteuning (voor o.a. buurtpreventie) is deze capaciteit ook niet opgenomen in deze 6,5 Fte. Datzelfde geldt voor de functie van juridisch adviseur. Deze is in een ander team binnen de afdeling VHT belegd.

Gewenste uitbreiding

Het advies dat uit de CCV-tool naar voren komt, is richtinggevend voor de concrete invulling van onze veiligheidsorganisatie. Opgemerkt wordt dat in het CCV-advies de formatie voor boa's niet is opgenomen. In deze Veiligheidsstrategie maken we daarom onderscheid tussen de gewenste capaciteit voor Veiligheid en Handhaving/boa's. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de gewenste, nieuwe situatie.

Veiligheid

Gelet op de opgaven, het advies van het CCV en de beschikbare formatie (6,5 Fte) stellen wij voor om de capaciteit uit te breiden met 4,0 Fte (w.o. 1 Fte uitbreiding vergunningverlening/Bibob toetser).

0,5 Fte	Coördinator aanpak woonoverlast	Het aantal geregistreerde meldingen van overlast in de woonomgeving laat sinds 2018 een stijgende lijn zien: van 1234 meldingen in 2018 naar 2071 meldingen in 2022. Wij willen graag meer grip krijgen op het voorkomen van woonoverlast. Daarvoor willen we een aanpak Woonoverlast inrichten en uitvoeren met een gemeentelijk meldpunt, een casusoverleg woonoverlast en het (gericht en voortvarend) inzetten van instrumenten zoals Buurtbemiddeling, mediation en de bevoegdheid van de burgemeester om woonoverlast met bestuurlijke maatregelen te bestrijden.
0,5 Fte	Adviseur Jeugd en Veiligheid	Uit recent landelijk onderzoek blijkt dat onze gemeente hoog scoort als het gaat over risicofactoren die de kans vergroten dat jongeren in de drugscriminaliteit verzeild raken. We merken ook op diverse locaties structurele overlast van jongeren, waar wij moeten inzetten op het aanpakken van jeugdgroepen. Dit vraagt om extra capaciteit voor zowel het analyseren, het opstellen van persoonsgerichte- en groepsaanpakken, het sturen op een effectieve en integrale aanpak daarvan als voor het ontwikkelen van kaders en juridisch instrumentarium.

0,5 Fte	Adviseur zorg- en veiligheid	De wettelijke taken van de adviseur zorg- en veiligheid zijn enorm toegenomen. Daar waar de functie voorheen vijf hoofdthema's had (huiselijk geweld, verward gedrag, nazorg na detentie, regie multi-problemen en Zorg- en Veiligheidshuis) zien we nu ook andere beleidsvelden: Wet verplichte GGZ, dak- en thuislozen, openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ), hoog complexe zorg, verslavingszorg/-preventie, geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en ketenveldnorm. Ook is er een toename van (zeer) complexe casuïstiek. Medio 2022 hebben we deze functie tijdelijk uitgebreid en dit willen we in 2023 structureel maken.
0,5 Fte	Medewerker persoonsgerichte aanpak	De inzet op personen die in onze gemeente overmatige overlast geven en criminaliteit plegen en een zorgbehoefte hebben, is geconcentreerd in het ZVH. Wij willen vanuit veiligheidsperspectief graag nadrukkelijker aangehaakt zijn bij de casuïstiek die daar ter tafel komt door de inzet van een medewerker persoonsgerichte aanpak. Deze medewerker zoekt waar nodig actief contact met deze personen om ze te ondersteunen. Tevens 'helpt' deze medewerker waar nodig onze ex-gedetineerden in het kader van de wettelijk verplichte nazorg, draagt zorg voor de afhandeling van de BIJ-meldingen (openbare orde/maatschappelijke onrust inschatting als gevolg van terugkeer uit detentie) en voor onze radicaliseringsmeldingen.
0,5 Fte	Adviseur Ondernijning/ Bibob-coördinator	Ons huidige Bibob-beleid gaat uit van een beperkte toepassing, conform onze vigerende beleidsregel uit 2015. Wij willen onze aanpak van ondernijning versterken en onze weerbaarheid verder ontwikkelen in lijn met de nieuwe Brabantse norm weerbare overheid, zoals is aangereikt door de provincie Brabant en de Taskforce-RIEC. Dit betekent dat we actief en zo breed mogelijk op alle aspecten die onder de reikwijdte van de wet Bibob vallen, onze eigen Bibob-toetsen uitvoeren. Maar ook dat we structureel werken aan awareness binnen onze gemeentelijke organisatie, onder andere door het geven van voorlichting en het adviseren op het inrichten van werkprocessen. Dit vraagt om een Bibob-coördinator. Deze uitbreiding maakt het ook mogelijk om vanuit veiligheidsperspectief inzet te plegen op ons havengebied. Deze is volop in ontwikkeling en wij voorzien een substantieel uitbreiding van activiteiten die impact hebben op de veiligheidssituatie. Voorts kunnen hierdoor de taken en bevoegdheden van de burgemeester in het kader van de Havenbeveiligingswet worden gewaarborgd.

0,5 Fte	Bergse Veiligheidsmarinier	Bergen op Zoom is een BeLeefstad met een mooie, historische binnenstad. Hier zijn veel horecaondernemers gevestigd en er is een flinke concentratie van uitgaanspubliek. Ook op andere plekken zijn er mooie horeca-ontwikkelingen, zoals de Boulevard en de Bergse Heide. Dit brengt ook veiligheidsissues met zich mee, die voortvarend moeten worden opgepakt en vragen om een hands-on mentaliteit. Een veiligheidsmarinier specifiek gericht op het stadscentrum en de horeca- en uitgaansgebieden draagt hieraan bij.
1,0 Fte	Vergunningverlener APV/bijzondere wetten	Een uitbreiding is nodig om de Bibob-toets breder uit te kunnen voeren, om exploitatievergunningen (overlastvergunning) te verlenen + periodiek te actualiseren en om de vergunning aanvragers beter ten dienste te kunnen zijn. Ter beeldvorming, jaarlijks worden er alleen al ca 250 evenementenvergunningen verleend, ca 65 horecavergunningen en ca 80 andersoortige vergunningen.

NB: de Wijk GGZ-er wordt gefinancierd uit de subsidie ZonMW en wordt organisatorisch ondergebracht binnen de afdeling MO of de afdeling VHT.

Handhaving/boa's

In onze organisatie is op dit moment de volgende formatie beschikbaar m.b.t. de handhaving van de veiligheid en leefbaarheid⁴:

- 1 Fte Strategisch adviseur + coördinatie
- 0,75 Fte Kwaliteitsadviseur
- 1 Fte Medewerker toezichthoudende taken (o.a. woningontruiming, verwijderen voertuigwrakken/aanhangwagens, wagenparkbeheer)
- 0,53 Fte Medewerker boa ondersteunende taken
- 6 Fte Boa's

Het werkveld van de boa's is de afgelopen jaren enorm veranderd. Dit komt mede door de organisatorische veranderingen en knelpunten binnen het sociaal domein (gevolgen van de decentralisaties) en het veiligheidsdomein (komst Nationale Politie) en de veranderende taken en verwachtingen zijn tijdens de Covid-19 pandemie versneld. De gemeente, en dus zeker ook de boa, kan een enorme bijdrage leveren aan een veilige woon- en leefomgeving en een goed ondernemersklimaat. Door in onze wijken zichtbaar en dienstverlenend te zijn, door toezicht te houden en zo nodig handhavend op te treden. Bovendien hebben zij waardevolle informatie voor samenwerkingspartners en gemeentelijke afdelingen en zijn zij zelf partner van integrale aanpakken.

Geconstateerd is dat de formatie nimmer is meegegroeid met deze ontwikkelingen en dat 6 Fte niet toereikend is om voldoende zichtbaar te zijn in onze wijken. Ook zijn er nauwelijks mogelijkheden om (politieke) sturing te geven aan de inzet van boa's ter verbetering van de lokale veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente en aan de verdere doorontwikkeling/professionalisering van onze boa-organisatie.

⁴ handhaving parkeeroverlast is ondergebracht bij Parkeerbeheer BV

Onze inwoners merken dat aan de lange afhandeltermijnen van meldingen, en geen (wijk)boa op momenten dat er wel behoefte is aan toezicht en handhaving. Ook is er onvoldoende gelegenheid voor de boa om optimaal samen te werken met belangrijke partners in de wijk: buurtpreventisten, streetcoaches, jongerenwerkers, wijkbeheerders en wijkagenten. Daarnaast is er een grote werkdruk dat zich vervolgens weer vertaalt in een groot verloop onder het personeel.

Uit benchmark onderzoeken van Berenschot en SQALE en navraag bij andere gemeenten (zie bijlage 2) blijkt dat vergelijkbare organisaties ca 12 boa's in dienst hebben. Om de ambities en doelstellingen uit het Bestuursakkoord en de motie "Bergen moet Veiliger" te kunnen realiseren, om dus meer zichtbaar en slagvaardiger (ook na 22.00 uur) te zijn en om de hoeveelheid overlastmeldingen (in 2022: 2506 meldingen, excl. afvalmeldingen) voortvarend af te handelen, stellen wij de volgende uitbreiding voor:

6,0	Boa's	Hiermee is het mogelijk om aan een boa zowel een wijk als één of meerdere thema's (zoals jeugd of ondermijning) toe te kennen, om boa's flexibel, projectmatig/"slim" in te zetten na 22.00 uur en om de afhandeltermijn van overlastmeldingen (voor zover er geen wettelijke termijnen zijn) terug te brengen van 10 naar maximaal 5 werkdagen. Bij deze berekening gaan we er vanuit dat de handhaving van parkeeroverlast bij Parkeerbeheer BV is belegd.
0,5	Beleidsadviseur	Voor het opstellen en actualiseren van het handhavingsbeleid, een jaarlijks uitvoeringsplan, alsmede voor de doorontwikkeling van het handhavingsdomein (bv samenwerking met onderwijsinstellingen, technische hulpmiddelen, etc.) is geen formatie beschikbaar. Die is voor een verdere professionalisering van ons handhavingsteam wel nodig.
0,25	Kwaliteitsadviseur	De inzet van boa's is aan veel wet- en regelgeving gebonden. Ook brengt de Wet politiegegevens (Wpg) voor gemeenten omvangrijke <u>nieuwe</u> privacy verplichtingen met zich mee. In de begroting van 2022 is hier al melding van gemaakt, waarbij is aangegeven dat in 2022 meer zicht zou komen op de personele en financiële consequenties hiervan. Er is extra formatie nodig om invulling te geven aan deze nieuwe taak voor de domein I en II boa's (begeleiden uitvoering jaarlijkse interne privacy audit, schrijven werkinstructies en procedures, toezicht op naleving Wpg, etc.), alsmede voor het optimaliseren van werkprocessen (zoals het meldsysteem Signalen), voor kwaliteitsmonitoring en voor het doorontwikkelen van het meer datagericht inzetten van boa's.
0,5	Ondersteuner	Het afhandelen van facturatie, transactiemodule CJIB, inkoop en declaraties. Opstellen van werkroosters en het ondersteunen van boa's, Kwaliteitsadviseur, Beleidsadviseur en Strategisch adviseur (o.a. mbt datagedreven inzet, monitoren spoedig afhandelen meldingen, klachtenafhandeling).

Faciliteren boa's

Om het bovenstaande mogelijk te maken dient de arbeidsvoorwaarden/-regelingen aangepast te worden. De voorbereidingen hierop zijn reeds getroffen.

Daarnaast willen we de boa's zo optimaal mogelijk faciliteren door:

- Mini-tablets ter beschikking te stellen, zodat de boa overlastmeldingen in Signalen direct ontvangt en kan afhandelen en waarmee hij ter plaatse en digitaal een proces-verbaal kan opmaken
- Bodycams ter beschikking te stellen, wat bijdraagt aan de veiligheid (de-escalerend) en ontwikkeling van de boa (beelden gebruiken voor trainingsdoeleinden)

Vooralsnog worden geen extra voertuigen aangeschaft en gaan we bezien of de beschikbare voertuigen voldoende zijn (5 auto's, 2 mountainbikes, 2 e-scooters en 1 boot).

Financiële paragraaf

De kosten voor deze gewenste formatie uitbreiding bedragen € 843.035,- en is als volgt opgebouwd:

Functie	Aantal Fte	Functie schaal	Kosten per Fte	Totaal
Veiligheidsadviseur	1,5	10	83.772	125.658
Zorg & veiligheid	0,5	11	98.025	49.012
Bergse Veiligheidsmarinier	0,5	11	98.025	49.012
Medewerker Persoonsgerichte Aanpak	0,5	9	77.701	38.850
Vergunningverlener	1	9	77.701	77.701
Boa	6	7	67.140	402.840
Beleidsadviseur	0,5	10	83.772	41.886
Kwaliteitsadviseur	0,25	11	98.025	24.506
Administratieve ondersteuning	0,5	7	33.570	33.570
totaal				€ 843.035

Deze kosten worden betrokken bij het opstellen van het Beleidskader 2024 ("ruimtevragers").

Vanwege de noodzaak om te investeren in onze veiligheidsaanpak/-organisatie zullen wij in 2023 gefaseerd overgaan tot uitbreiding van de capaciteit.

Deze fasering is in de onderstaande tabel nader uitgewerkt.

Planning	Functie	Aantal Fte	Eenmalige kosten
Jan- tot apr	Vergunningverleners	1,8	60.000
Feb tm dec	Boa's	2	140.000
April	Vergunningverlener (w.o Bibob toets)	1	58.276
	Kwaliteitsadviseur (w.o. Wpg-verplichtingen)	0,25	18.380
Mei	Bergse Veiligheidsmarinier (centrum- en horecagebied)	0,5	32.675
	Medewerker Persoonsgerichte aanpak	0,5	25.900
Juni	Veiligheidsadviseur (jeugd, woonoverlast, ondermijning)	1,5	73.300
Juli	Veiligheidsadviseur (zorg & veiligheid)	0,5	24.506
September	Beleidsadviseur handhaving	0,5	13.962
	Administratieve ondersteuning	0,5	11.190
November	Boa's	2	22.380
totaal			€ 480.569

In de begroting 2023 is incidenteel € 200.000,- opgenomen voor versterking van onze veiligheidsinzet. Dit bedrag is besteed aan het inhuren van 2 boa's en tijdelijke uitbreiding voor vergunningverlening (w.o. Bibob-toetsen).

De extra, eenmalige kosten worden begroot op € 280.569,- De gemeenteraad wordt hiervoor een begrotingswijziging voorgesteld.

Voor het verder professionaliseren en faciliteren van de boa's worden er onder meer kosten gemaakt voor het gebruik van portofoons, dienstkleding (w.o. steekwerkende vesten), permanente her-/bijscholing, bodycams, automatiseringskosten en mini-tablets. Wij gaan er vanuit deze kosten te kunnen dekken binnen de huidige begroting.

BIJLAGEN

Bijlage 1:**Gewenste, nieuwe situatie**

1,0 Fte	Strategisch adviseur/ coördinator	Coördinatie, regie IVP en Lokale Veiligheidsagenda, strategische opgaven.
1,5 Fte	Bergse Veiligheidsmarinier	Uitvoeren wijkplan meest kwetsbare buurt, hotspots, centrum- en horecagebied.
8,5 Fte	Veiligheidsadviseur	- Inzet op thema's ondermijning/radix, zorg & veiligheid, jeugdaanpak, buurtpreventie, woonoverlast, crisisbeheersing/-bestrijding, APV/bijzondere wetten, - Taken als wijkveiligheidsregisseur, Bibob-coördinator, woonoverlast coördinator, informatiemakelaar en piket/incidenten/actualiteiten
0,94 Fte	Juridisch adviseur OOV	Adviseren over juridische aspecten van veiligheidsmaatregelen, uitvoering Damoclesbeleid, opleggen bestuursrechtelijke maatregelen.
0,5 Fte	Medewerker persoonsgerichte aanpak	Casuïstiek zorg- en veiligheidshuis (ook nazorg ex-gedetineerden, BIJ-meldingen en radicalisering).
3,0	Vergunningverlener APV/bijzondere wetten	Verlenen van vergunningen ogv de APV en bijzondere wetten en het uitvoeren van toetsen ogv de Wet Bibob.
1,0	Wijk GGZ-er <i>organisatorische positie nog niet bekend</i>	Inzet op verwarde personen die overlast op straat veroorzaken.
1,31	Administratieve ondersteuning	Financiële afhandeling, secretariaat (regionale) overleggen, ook voor de buurtpreventieteam

Handhaving

1	Strategisch adviseur/coördinator	Coördinatie, strategische opgaven.
12	Boa's	Invulling geven aan wijkboa, jeugdboa en speerpunten Lokale Veiligheidsagenda
0,5	Beleidsadviseur	Opstellen beleid, uitvoeringsplan en verbeteren integrale samenwerking
1,0	Kwaliteitsadviseur	O.a. zorgdragen voor (implementatie van) wettelijke kwaliteits- en privacy eisen en verbeteren werkprocessen en data gedreven werken van boa's.
1,0	Juridisch adviseur	Afhandelen van handhavingsverzoeken (met name Apv, bijzondere wetten), opleggen van bestuursrechtelijke handhavingsmaatregelen, adviseren over bezwaar- en beroepsprocedures
1,89	Toezichthoudende en ondersteunende taken	Financiële afhandeling, transactiemodule CJIB, ondersteunen boa's en adviseurs, woningontuiming, voertuigwrakken, wagenpark, meldingsysteem, roosters, e.d.

Bijlage 2:**Vergelijkingscijfers**

functie	Bergen op Zoom 67.489	Capelle a/d IJssel 67.142	Etten-Leur 43.774	Roosendaal 77.032	Steenbergen 24.363
Boa's	6,0 Fte	21,0 Fte	7,50 Fte	12,0 Fte	4,0 Fte
Beleid - incidenten/actualiteiten - persoonsgerichte aankpak - veiligheidsmarinier - thema's/beleid/kaders - adviseren bestuurlijke gremia excl. ondersteuning	6,5 Fte	15,0 Fte	3,0 Fte + 4 Fte wijkmanagers en thema Zorg & Veiligheid belegd bij sociaal domein	10,5 Fte + Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid	3,0 Fte

Benodigde inzet/capaciteit

Zwaartepunten binnen het taakveld Veiligheid/OOV zijn:

- Regievoering op de integrale aanpak van veiligheidsvraagstukken, inclusief samenwerking met andere taakvelden/beleidsdomeinen en externe partners (publiek en privaat).
- Bestuurlijke advisering over strategische keuzes en over concrete veiligheidsinterventies/-maatregelen.
- Coördineren en (mede) uitvoeren van veiligheidsmaatregelen en –projecten.
- Beleidsvoering integrale veiligheid, inclusief doorvertaling in uitvoeringsprogramma's en planning & control van beleid en uitvoering.
- Politiek-bestuurlijke verantwoording.

Deze taken richten zich op een reeks van veiligheidsvraagstukken, zowel sociaal als fysiek. Belangrijke thema's zijn ondermijning, Zorg en Veiligheid, High Impact Crimes (HIC) en verschillende vormen van vermogenscriminaliteit, cybercrime/digitale veiligheid, 'jonge aanwas' en jeugdcriminaliteit, kwetsbare wijken en crisisbeheersing (mede in relatie tot online aangejaagde ordeverstoringen). Ook thema's, zoals veilig uitgaan en evenementen, veilig winkelgebied en veilige bedrijventerreinen, radicalisering en polarisatie, vallen binnen het taakveld.

Kenmerkend voor het taakveld zijn de vele raakvlakken met andere beleidsdomeinen, de sterke verweving van strategische en tactisch-operationele taken en de impact die acute opgaven, zoals casuïstiek, op het dagelijkse werk kunnen hebben.

In de afgelopen jaren heeft het taakveld zich stevig doorontwikkeld. Rond meerdere thema's zijn nieuwe instrumenten beschikbaar gekomen en nieuwe werkvormen geïntroduceerd. In veel gemeenten is de samenwerking met interne en externe partners – lokaal en bovenlokaal, publiek en privaat – op een hoger plan gekomen. Ook is er steeds meer aandacht voor de benodigde expertises (intelligence, juridische kwaliteit) en kennis (o.m. cybercrime en privacywetgeving) om de opgaven effectief te kunnen aanpakken.

Het taakveld is hierdoor als geheel slagvaardiger en robuuster geworden. Tegelijk zijn de opgaven en context duidelijk complexer geworden en staat er groeiende druk op de veiligheidsambtenaren.

Het te hanteren organisatie-model voor het taakveld moet berekend zijn op deze opgaven en meegroeien met de ontwikkelingen. OOV op Orde helpt gemeenten een goede keuze hierin te maken.

Aandachts- en uitgangspunten:

- Zorg voor voldoende senioriteit. Het taakveld omvat strategische, tactische en operationele taken rond diverse veiligheidsthema's. Met vaak een forse dosis bestuurlijke advisering én samenwerking met interne en externe partners (zowel publiek als privaat). Dit vereist stevige, allround beleidsadviseurs die op alle niveaus uit de voeten kunnen, flexibel inzetbaar zijn en over conceptuele en beleidsmatige vaardigheden beschikken.
- Kies zo veel mogelijk voor een logisch, consistent samenhangend takenpakket per medewerker. Consistent in de zin dat er een zekere overlap zit in de benodigde expertises, de interne en externe partners, juridische kaders e.d. Houd hierbij ook rekening met de belangstelling en achtergrond van medewerkers. Het taakveld is zo veelomvattend dat er behoorlijk wat opties zijn. Te denken valt aan verdeling van de prioritaire thema's (conform het Integraal Veiligheidsplan) onder de medewerkers.

- Organiseer voldoende bestuurlijk-juridische expertise. Veel dossiers binnen het taakveld hebben een bestuurlijk-juridische component.
- Ook belangrijk zijn online-vaardigheden (social media), kennis van privacyregels en vaardigheden op het vlak van intelligence ofwel informatiemanagement. Deze expertises zijn vaak (mede) apart georganiseerd binnen de gemeentelijke organisatie, maar een zekere knowhow bij de medewerkers is aan te bevelen.
- Belangrijke procesmatige vaardigheden zijn coördinatie en regie, interne en externe samenwerking, kunnen schakelen tussen beleid en uitvoering, bestuurlijke sensitiviteit, flexibiliteit, doortastendheid in casuïstiek.
- Via de vragenlijst heb je kunnen aangeven of de specialistische taken Coördinatie Boa's, Juridisch advies en Informatiemanagement meegenomen moeten worden en welke focuspunten het veiligheidsbeeld van je gemeente heeft. Beide antwoorden zijn verwerkt in onderstaand advies.

Aanbeveling voor jouw situatie:

6 à 9 breed inzetbare veiligheidsadviseurs, waaronder 3 à 4 senioradviseurs en/of strategisch adviseurs (waarvan 1 met een coördinatie- of teamleidersrol). Met stevige borging van focuspunt(en) 'Veilig uitgaan/toerisme/evenementen' en 'Ondermijning en/of Fysieke veiligheid' en 'Zorg en Veiligheid/Complexe casuïstiek'. Plus: een Coördinator Boa's (1,0), Informatiemanager (1,0) en Juridisch adviseur (1,0).